

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2018-2019

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΘΕΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 1

Εισαγωγή φοιτητών

1. Η **εγγραφή** των πρωτοετών φοιτητών στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών γίνεται μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής του ΥΠ.Π.Ε.Θ. και αποστολή των ονομάτων των επιτυχόντων από το Υπουργείο στο Τμήμα. Η εγγραφή των ειδικών κατηγοριών εισακτέων γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Εκτός των ανωτέρω περιπτώσεων εισαγωγής, στο Τμήμα εγγράφονται φοιτητές με τη διαδικασία των **μετεγγραφών** και των **κατατακτηρίων** εξετάσεων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Ενημέρωση των ενδιαφερομένων γίνεται με ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Άρθρο 2

Εγγραφή - Δηλώσεις

1. Ο φοιτητής **εγγράφεται** στην αρχή κάθε εξαμήνου σε ημερομηνίες που ορίζονται από την Κοσμητεία και δηλώνει τα μαθήματα που επιλέγει.
2. Οι φοιτητές υποβάλλουν στη Γραμματεία του Τμήματος ηλεκτρονική δήλωση με τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών που επιθυμούν να παρακολουθήσουν κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο (δήλωση μαθημάτων), στην αρχή κάθε εξαμήνου και μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο. Η **δήλωση μαθημάτων** ισχύει με τους περιορισμούς που ισχύουν για τα προαπαιτούμενα και για τα εξαρτώμενα μαθήματα. Οι φοιτητές που δεν έχουν υποβάλει ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων δεν γίνονται δεκτοί στις εξετάσεις. Σε περίπτωση που ο φοιτητής προσέλθει και εξετασθεί, τότε ο βαθμός δεν υπολογίζεται.
3. Ο αριθμός των μαθημάτων που επιλέγουν οι φοιτητές ορίζεται στο πρόγραμμα σπουδών.
4. Σε περίπτωση που ένα μάθημα επιλογής δε διδαχθεί λόγω μικρού αριθμού φοιτητών που το επέλεξαν, σύμφωνα με την απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, δίνεται στους προαναφερθέντες φοιτητές η δυνατότητα υποβολής νέας δήλωσης εγγραφής σε άλλο μάθημα επιλογής, έστω και εκτός της καθορισμένης προθεσμίας. Δεν υπάρχει ανώτατο όριο φοιτητών στα μαθήματα επιλογής.
5. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αντικατάστασης κάποιου μαθήματος επιλογής με μη προβιβάσιμο βαθμό με άλλο μάθημα επιλογής.

Άρθρο 3

Διάρκεια φοίτησης - Μερική φοίτηση – Διακοπή φοίτησης

1. Η διάρκεια του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών είναι οκτώ (8) εξάμηνα κατανεμημένα σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά έτη.
2. Ενεργοί φοιτητές νοούνται οι φοιτητές των οποίων η διάρκεια φοίτησης δεν έχει υπερβεί τη διάρκεια των εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του τίτλου σπουδών σύμφωνα με το ενδεικτικό Πρόγραμμα σπουδών, προσαυξανόμενη κατά τέσσερα εξάμηνα, δηλαδή δώδεκα (12) εξάμηνα ή έξι (6) έτη.
3. Οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, ύστερα από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής. Για τους ενεργούς φοιτητές μερικής φοίτησης η διάρκεια φοίτησης είναι διπλάσια του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών.

4. Οι φοιτητές μπορούν, ύστερα από αίτησή τους προς την Κοσμητεία της Σχολής τους, να διακόψουν τη φοίτησή τους. Η φοιτητική ιδιότητα διακόπτεται προσωρινά κατά το χρόνο διακοπής της φοίτησης, εκτός αν η διακοπή οφείλεται σε αποδεδειγμένους λόγους υγείας ή σε λόγους ανωτέρας βίας. Η αίτηση κατατίθεται πριν την έναρξη του εξαμήνου για το οποίο ζητείται έναρξη της διακοπής. Όταν ο φοιτητής βρίσκεται εντός των τεσσάρων ετών του προγράμματος σπουδών, ο φοιτητής δύναται να ζητήσει διακοπή φοίτησης, για ζυγό αριθμό εξαμήνων, λόγω της αλληλουχίας των μαθημάτων (μετά την πάροδο των τεσσάρων χρόνων του προγράμματος σπουδών ο φοιτητής δύναται να ζητήσει διακοπή φοίτησης για μονό ή ζυγό αριθμό εξαμήνων) και όχι περισσότερα από τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, εκτός αν η διακοπή οφείλεται σε αποδεδειγμένους λόγους υγείας ή σε λόγους ανωτέρας βίας.

Άρθρο 4

Οργάνωση Διδασκαλίας – Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο

1. Οι προπτυχιακές σπουδές διεξάγονται με βάση το σύστημα των εξαμηνιαίων μαθημάτων και σύμφωνα με το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών που καταρτίζει η Συνέλευση του Τμήματος και αποτυπώνεται στον οικείο Οδηγό Σπουδών. Το εκπαιδευτικό/διδασκτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα, χειμερινό και εαρινό. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας. Ο αριθμός των εβδομάδων για τη διενέργεια των εξετάσεων, ορίζεται με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου και περιλαμβάνεται στο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο.
2. Παράταση της διάρκειας ενός εξαμήνου επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις προκειμένου να συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός εβδομάδων διδασκαλίας, ωστόσο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο (2) εβδομάδες και γίνεται με απόφαση του Πρύτανη, ύστερα από πρόταση της Κοσμητείας της Σχολής. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο αριθμός των εβδομάδων διδασκαλίας, που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα, είναι μικρότερος από τις δεκατρείς (13), το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε και δεν εξετάζεται, τυχόν δε εξέταση του είναι άκυρη και ο βαθμός δεν υπολογίζεται για την απονομή του τίτλου σπουδών.
3. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους. Τα μαθήματα διακόπτονται: α) από παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι και την ημέρα των Θεοφανίων και β) από την Μεγάλη Δευτέρα έως και την Κυριακή του Θωμά.
4. Το Πανεπιστήμιο αργεί κατά τις ακόλουθες ημερομηνίες και ημέρες αργιών: α) Εθνική Εορτή της 28ης Οκτωβρίου, β) Επέτειο του Πολυτεχνείου (17 Νοεμβρίου), γ) του Αγίου Σπυρίδωνα, Πολιούχου του Πειραιά (12 Δεκεμβρίου), δ) Εορτή των Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου), ε) Εθνική Εορτή της 25ης Μαρτίου, στ) την ημέρα της Καθαράς Δευτέρας, ζ) 1η Μαΐου και η) την ημέρα του Αγίου Πνεύματος.
5. Διακοπή του εκπαιδευτικού έργου αλλά και της εν γένει λειτουργίας του Ιδρύματος πέρα από τα προβλεπόμενα στο νόμο, είναι δυνατή με απόφαση της Συγκλήτου και μόνο για εξαιρετικές περιπτώσεις. Σε έκτακτες περιπτώσεις ακραίων φαινομένων δύναται η διακοπή του εκπαιδευτικού έργου αλλά και της εν γένει λειτουργίας του ιδρύματος με απόφαση του Πρύτανη.

Άρθρο 5

Ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας - εξετάσεων

1. Η διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα που καταρτίζεται από τη Διεύθυνση Σπουδών σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο του Τμήματος και εγκρίνεται από τον Πρόεδρο του

Τμήματος και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων. Το ωρολόγιο πρόγραμμα ισχύει για ένα διδακτικό εξάμηνο και καταρτίζεται (συντάσσεται ή αναθεωρείται) τουλάχιστον δέκα πέντε (15) ημέρες πριν από την έναρξη των μαθημάτων. Αφού οριστικοποιηθεί, γνωστοποιείται από τη Διεύθυνση Σπουδών στη Γραμματεία του Τμήματος. Με επιμέλεια της Γραμματείας του Τμήματος γνωστοποιείται στους διδάσκοντες και στους φοιτητές τουλάχιστον δέκα πέντε (15) ημέρες πριν από την έναρξη των μαθημάτων.

2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει τα μαθήματα, τις αίθουσες διδασκαλίας και την εβδομαδιαία κατανομή των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων μέσα στις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδος.
3. Η παρακολούθηση των μαθημάτων (παραδόσεων, φροντιστηρίων, εργαστηρίων, σπουδαστηρίων, σεμιναρίων κλπ.) από τους φοιτητές είναι κατά κανόνα προαιρετική.
4. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος ή στο e-class, με ευθύνη του διδάσκοντος.
5. Στο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών αποκλείονται οι συμπτώσεις ωρών διδασκαλίας για τα υποχρεωτικά μαθήματα του ίδιου εξαμήνου και στο ωρολόγιο πρόγραμμα εξετάσεων αποκλείονται οι συμπτώσεις ωρών εξέτασης μόνο για τα μαθήματα του ίδιου εξαμήνου.
6. Το Τμήμα μεριμνά για την διευκόλυνση της προσέλευσης φοιτητών και διδασκόντων με ειδικές ανάγκες.

Άρθρο 6

Εξετάσεις – Κανονισμός Διεξαγωγής Εξετάσεων

1. Οι εξετάσεις διενεργούνται αποκλειστικά μετά το πέρας του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που διδάχθηκαν στα εξάμηνα αυτά, αντίστοιχα. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων σε επαναληπτική εξέταση που διενεργείται το μήνα Σεπτέμβριο, πριν από την έναρξη του νέου χειμερινού εξαμήνου. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διενέργεια των εξετάσεων είναι η συμπλήρωση δεκατριών (13) εβδομάδων διδασκαλίας.
2. Οι φοιτητές που περάτωσαν την κανονική φοίτηση, η οποία ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών, έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν στην εξεταστική περίοδο του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους σε όλα τα μαθήματα που οφείλουν, ανεξάρτητα εάν αυτά διδάσκονται σε χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, έπειτα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.
3. Το ωρολόγιο πρόγραμμα των εξετάσεων των μαθημάτων του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών καταρτίζεται από τη Διεύθυνση Σπουδών, με κοινή χρήση των διαθέσιμων χώρων, σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο του Τμήματος και εγκρίνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων.
4. Κάθε εξεταστική περίοδος διαρκεί 4-5 εβδομάδες. Η έναρξη και λήξη των εξεταστικών περιόδων περιλαμβάνονται στο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο.
5. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για την προφορική εξέταση φοιτητών με αποδεδειγμένη, πριν από την εισαγωγή τους στο ίδρυμα, δυσλεξία μετά από αίτησή τους, συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά, στη Γραμματεία του Τμήματος.
6. Αν ο φοιτητής αποτύχει περισσότερες από τρεις φορές σε ένα μάθημα, με απόφαση του κοσμήτορα εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή Επιτροπή καθηγητών της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο ή και καθηγητές άλλων Σχολών, αν δεν υπάρχουν τέτοιοι καθηγητές στην οικεία Σχολή και ορίζονται από τον Κοσμήτορα. Από την επιτροπή εξαιρείται ο διδάσκων του μαθήματος. Σε περίπτωση

αποτυχίας, ο φοιτητής συνεχίζει τη φοίτησή του και επανεξετάζεται στο συγκεκριμένο μάθημα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

7. Η εξεταστέα ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει την ύλη που έχει ανακοινωθεί στους φοιτητές από την αρχή και κατά την διάρκεια του εξαμήνου σε συνδυασμό και με τις πιθανές διευκρινίσεις ή τροποποιήσεις που επιφέρει ο διδάσκων.
8. Οι εξετάσεις διενεργούνται γραπτώς ή προφορικώς, κατά την κρίση του διδάσκοντος. Όταν οι εξετάσεις διεξάγονται προφορικώς, η ακριβής χρονική κατανομή της διεξαγωγής τους μέσα στα χρονικά πλαίσια που καθορίζει το πρόγραμμα εξετάσεων είναι αρμοδιότητα του διδάσκοντος.
9. Η συνήθης διάρκεια των εξετάσεων είναι δίωρη. Η διάρκεια των εξετάσεων μπορεί να ορισθεί από τον εξεταστή και σε λιγότερο χρόνο όχι πάντως μικρότερο της μιας ώρας, αυτό δε, θα πρέπει να έχει ανακοινωθεί με το πρόγραμμα εξετάσεων. Οι εξετάσεις περατώνονται στο τέλος τριών ωρών κατά το μέγιστο.

Κανόνες διεξαγωγής εξετάσεων:

1. Ο κάθε εξεταστής μπορεί να ετοιμάζει για κάθε εξέταση δύο τουλάχιστον σειρές θεμάτων οι οποίες διανέμονται εναλλάξ στους εξεταζόμενους φοιτητές.
2. Ο επιτηρητής δύναται, πριν από τη διανομή των θεμάτων, να αλλάζει θέσεις στους εξεταζόμενους. Αλλαγή θέσεως στον εξεταζόμενο επιτρέπεται επίσης όταν ο επιτηρητής θεωρήσει αυτό σκόπιμο. Σε μεγάλο αριθμό εξεταζόμενων υπάρχουν πάντοτε δύο ή και περισσότεροι επιτηρητές.
3. Ο επιτηρητής ή ο εξεταστής ελέγχει τις ταυτότητες και υπογράφει τις κόλλες των εξεταζόμενων κατά τη διάρκεια της εξέτασης. Ο έλεγχος ταυτοτήτων είναι υποχρεωτικός και για αυτό οι φοιτητές πρέπει να φέρουν την φοιτητική τους ταυτότητα ή άλλο πιστοποιητικό από το οποίο να προκύπτει η ταυτοπροσωπία. Φοιτητής που δεν φέρει ταυτότητα δεν επιτρέπεται να εξεταστεί ή, αν παραδώσει γραπτό, αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη.
4. Επιπλέον, ο φοιτητής πρέπει να έχει μαζί του στυλό, σθηστικό υλικό και calculator, εφόσον απαιτείται και το επιτρέπει ο εξεταστής, του οποίου απαγορεύεται ο δανεισμός. Απαγορεύονται τα κινητά τηλέφωνα, η χρήση τους και τα παρελκόμενά τους, στην αίθουσα των εξετάσεων. Απαγορεύεται επίσης οι εξεταζόμενοι να φέρουν γυαλιά ηλίου και καπέλα. Η ανάγκη να φέρουν τέτοια αποδεικνύεται μόνο με βεβαίωση κρατικού Νοσοκομείου. Αν οι φοιτητές φέρουν τέτοια αντικείμενα ή βιβλία ή σημειώσεις τα αφήνουν με τακτική σειρά στην έδρα και τα παραλαμβάνουν όταν αποχωρούν. Το Πανεπιστήμιο δε φέρει ευθύνη για την απώλειά τους.
5. Η συμπλήρωση του ονόματος και των λοιπών στοιχείων γίνεται με την παραλαβή της κόλλας έστω και αν ο φοιτητής προτίθεται να την παραδώσει λευκή.
6. Βεβαίωση ότι ο φοιτητής προσήλθε στις εξετάσεις δίνεται εφόσον ο επιτηρητής διαπιστώσει με βεβαιότητα την ταυτότητα του εξετασθέντος.
7. Αν ο φοιτητής ζητήσει να απουσιάσει από την αίθουσα εξέτασης, ο επιτηρητής αναγράφει στην κόλλα την ώρα εξόδου του εξεταζόμενου και την ώρα επανεισόδου του. Τα θέματα των εξετάσεων δίνονται στους φοιτητές και παραλαμβάνονται μαζί με τα γραπτά.
8. Η εποπτεία ή επιτήρηση των εξετάσεων διενεργείται από μέλη Δ.Ε.Π., από προσωπικό που προσλαμβάνεται σύμφωνα με το Π.Δ. 407/1980, από Επιστημονικούς ή Εργαστηριακούς Συνεργάτες, από μέλη ΕΔΠ, Ε.Ε.Δ.Ι.Π., Ε.Τ.Ε.Π., από μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές, και μεταδιδακτορικούς συνεργάτες.
9. Οι επόπτες οφείλουν να αποβάλουν από την αίθουσα τον φοιτητή που παραβιάζει τις παραπάνω απαγορεύσεις. Το γραπτό του φοιτητή που αποβάλλεται, μηδενίζεται. Ο επιτηρητής φροντίζει για την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων, λαμβάνει τα

αναγκαία μέτρα και αναφέρει άμεσα στον υπεύθυνο του μαθήματος τυχόν άρνηση συμμόρφωσης φοιτητή προς τις οδηγίες. Σε περίπτωση άρνησης του φοιτητή να συμμορφωθεί, ο υπεύθυνος του μαθήματος μηδενίζει το γραπτό του. Ο υπεύθυνος του μαθήματος έχει την ευθύνη για την ομαλή και σύμφωνα με τη νομοθεσία και τον κανονισμό, διεξαγωγή της εξεταστικής διαδικασίας.

10. Οι επιτηρητές είναι υπεύθυνοι για την αποτροπή αντιγραφής από τους εξεταζόμενους και λογοδοτούν στη διοίκηση του Τμήματος.
11. Τα θέματα ανακοινώνονται από τον υπεύθυνο για τη διενέργεια των εξετάσεων μέλος Δ.Ε.Π. και σε έκτακτες περιπτώσεις από εκπρόσωπο ή αντικαταστάτη αυτού, το οποίο είναι και το μόνο υπεύθυνο να δίνει δημοσίως διευκρινίσεις σε τυχόν προβλήματα ή απορίες. Οι εξετάσεις διενεργούνται χωρίς τη βοήθεια βιβλίων ή σημειώσεων, εκτός αν το επιτρέπει ρητώς ο διδάσκων, λόγω του είδους των θεμάτων, έπειτα από σχετική έγγραφη ανακοίνωσή του σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από τη διεξαγωγή των εξετάσεων.
12. Αν προκύψουν άλλα προβλήματα που δεν αναφέρονται στον παρόντα Κανονισμό, ούτε προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία (π.χ. διακοπές ρεύματος, αιφνίδια ασθένεια εξεταζόμενου κλπ) αποφασίζει ο υπεύθυνος εξετάσεων του μαθήματος.

Άρθρο 7 **Βαθμολογία**

1. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζεται από τον διδάσκοντα, ο οποίος μπορεί να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε εργασίες ή εργαστηριακές ασκήσεις.
2. Η βαθμολογία του φοιτητή διαμορφώνεται με βάση την επίδοσή του στις εξετάσεις. Είναι δυνατόν να λαμβάνονται υπόψη και επιδόσεις σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, σε εργασίες ή ασκήσεις.
3. Η επίδοση στα μαθήματα αξιολογείται με βαθμούς που δίνονται κατά τη διαδικασία ελέγχου των γνώσεων. Κάθε μάθημα, εκπαιδευτική δραστηριότητα ή διπλωματική εργασία βαθμολογείται αυτοτελώς σε ακέραιες μονάδες. Η βαθμολογική κλίμακα στη συνολική επίδοση του φοιτητή ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα. Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροι του.
4. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων καταχωρούνται από τον διδάσκοντα στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα το αργότερο σε τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία διεξαγωγής της εξέτασης του μαθήματος. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων εκτός αν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας αναρτώνται στο Διαδικτυακό Πληροφοριακό Σύστημα των Γραμματειών. Υπεύθυνος για την τήρηση των παραπάνω είναι ο/η Γραμματέας του Τμήματος.
5. Ο φοιτητής μπορεί να επανεξετασθεί σε μαθήματα, για τα οποία δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, στην περίοδο του Σεπτεμβρίου ή σε επόμενη εξεταστική περίοδο. Αν πρόκειται για μαθήματα επιλογής, έχει δικαίωμα να τα αντικαταστήσει με άλλα μαθήματα επιλογής, εφόσον δηλωθεί η παρακολούθησή τους. Επανεξέταση στην ίδια εξεταστική περίοδο αποκλείεται.
6. Ο φοιτητής έχει δικαίωμα να ζητήσει από τον ίδιο τον διδάσκοντα επίδειξη του γραπτού του και αιτιολόγηση της βαθμολόγησής του, εντός δύο μηνών από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Διόρθωση βαθμού μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων από την Γραμματεία με ενυπόγραφο υπηρεσιακό σημείωμα του διδάσκοντος, επιτρέπεται μόνον, λόγω δικαιολογημένης παραδρομής ή αθροιστικού σφάλματος.
7. Ο φοιτητής που έλαβε προβιβάσιμο βαθμό σε ορισμένο μάθημα δε δικαιούται να ζητήσει την εκ νέου συμμετοχή του στις εξετάσεις του εν λόγω μαθήματος με σκοπό να προσπαθήσει να επιτύχει υψηλότερη βαθμολογία (αναβαθμολόγηση). Οι φοιτητές μπορούν να ζητήσουν αναβαθμολόγηση έως 6 μαθημάτων, σύμφωνα με απόφαση της

Συνέλευσης του Τμήματος, **μόνο** κατά το 7^ο και 8^ο εξάμηνο των σπουδών τους, με αίτησή τους στην Γραμματεία του Τμήματος, 15 ημέρες πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Εξετάζονται δε στις αντίστοιχες εξεταστικές περιόδους και το Σεπτέμβριο, από κοινού, μετά των λοιπών εξεταζόμενων φοιτητών.

8. Ο βαθμός που επιτυγχάνεται μετά την αναβαθμολόγηση, εφόσον είναι προβιβάσιμος, είναι οριστικός και σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται δεύτερο αίτημα αναβαθμολόγησης. Κατά την διαδικασία της αναβαθμολόγησης, το μάθημα βαθμολογείται ως εάν εξεταζόταν για πρώτη φορά, χωρίς να λαμβάνεται καθόλου υπόψη ο βαθμός της πρώτης εξέτασης. Με την αίτηση αναβαθμολόγησης ο φοιτητής παραιτείται οριστικώς από τον βαθμό της πρώτης εξέτασης. Αν ο φοιτητής δεν επιτύχει στην εξέταση του μαθήματος, του οποίου ζητεί αναβαθμολόγηση, τότε θεωρείται αποτυχών. Έχει μεν το δικαίωμα να συμμετάσχει και πάλι στις εξετάσεις μέχρι να επιτύχει, σε καμία όμως περίπτωση δεν αναβιώνει το ως άνω οριστικώς αποσβεσθέν δικαίωμά του για αναβαθμολόγηση.
9. Σε περίπτωση αντιγραφής, λογοκλοπής ή άλλου τρόπου φαλκίδευσης του αποτελέσματος των εξετάσεων, δεν ανακοινώνεται βαθμολογία και, ανεξαρτήτως της τυχόν επιβολής πειθαρχικών ποινών, ο φοιτητής παραπέμπεται σε επαναληπτική εξέταση μετά την παρέλευση δύο εξεταστικών περιόδων σύμφωνα και με την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.
10. Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του διδάσκοντος για δώδεκα (12) μήνες. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και καταστρέφονται, εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία. Η καταστροφή τους είναι καλύτερα να γίνεται σε συσκευές καταστροφής εγγράφων του Ιδρύματος και τα προϊόντα της καταστροφής να ανακυκλώνονται.

Άρθρο 8

Συγγράμματα

1. Όλοι οι προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος δικαιούνται να επιλέγουν και να προμηθεύονται δωρεάν αριθμό διδακτικών συγγραμμάτων ίσο με τον συνολικό αριθμό των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου και σε κάθε περίπτωση ένα (1) σύγγραμμα ανά μάθημα.
2. Διδακτικό σύγγραμμα θεωρείται κάθε έντυπο ή ηλεκτρονικό βιβλίο, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών βιβλίων ελεύθερης πρόσβασης, καθώς και οι έντυπες ή ηλεκτρονικές ακαδημαϊκές σημειώσεις, ύστερα από την κατ' έτος έγκρισή τους από τη Συνέλευση του Τμήματος. Το διδακτικό σύγγραμμα ανταποκρίνεται κατά τρόπο ολοκληρωμένο στο γνωστικό αντικείμενο ενός μαθήματος και καλύπτει ολόκληρο ή το μεγαλύτερο μέρος της ύλης και του περιεχομένου του, όπως αυτά καθορίζονται στον κανονισμό προπτυχιακών σπουδών, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών.
3. Ο κατάλογος των διδακτικών συγγραμμάτων περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα προτεινόμενο διδακτικό σύγγραμμα ανά υποχρεωτικό ή επιλεγόμενο μάθημα, το οποίο προέρχεται από τα δηλωθέντα συγγράμματα στο Κεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα ΕΥΔΟΞΟΣ. Ο συγκεκριμένος κατάλογος συντάσσεται ετησίως ύστερα από εισηγήσεις των οικείων διδασκόντων ή υπευθύνων για καθένα από αυτά, καθώς και των λοιπών καθηγητών που κατέχουν θέση του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος.

Άρθρο 9

Βιβλιοθήκη

Στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς (ΠΠ) λειτουργεί ενιαία Κεντρική Βιβλιοθήκη, σε επίπεδο διεύθυνσης ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη μονάδα, με τίτλο «Βιβλιοθήκη και Κέντρο

Πληροφόρησης» (ΒΙ.ΚΕ.Π.). Προκειμένου να γίνουν μέλη της ΒΙ.ΚΕ.Π, οι προπτυχιακοί φοιτητές χρειάζεται να εγγραφούν στη Βιβλιοθήκη, σύμφωνα με τις εκάστοτε διαδικασίες και να δηλώσουν ότι αποδέχονται τον κανονισμό λειτουργίας και την νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά για την τήρηση των προσωπικών στοιχείων του μέλους. Η εγγραφή καταχωρίζεται στο αυτοματοποιημένο σύστημα της ΒΙ.ΚΕ.Π. και εκδίδεται η κάρτα-μέλους που φέρει μοναδικό αριθμό (barcode). Η λύση της ιδιότητας του μέλους στη ΒΙ.ΚΕ.Π. τελείται με την αποφοίτηση. Οι χρήστες υποχρεούνται να επιστρέψουν υλικό ή εξοπλισμό που έχουν δανειστεί. Η ΒΙ.ΚΕ.Π. λειτουργεί καθημερινά από Δευτέρα έως και Παρασκευή κατά τις ώρες 08.00-20.00 την επίσημη εκπαιδευτική περίοδο. Τον υπόλοιπο χρόνο το ωράριο λειτουργίας καθορίζεται από τις εποπτικές αρχές της Βιβλιοθήκης. (Πληροφορίες για τους όρους δανεισμού θα βρείτε στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου).

Απαγορεύεται η ανάρτηση στο e-class βιβλίων ή άρθρων χωρίς την άδεια του εκδοτικού οίκου και του συγγραφέα, εκτός αν συγγραφέας είναι ο εκδότης. Data bases υπάρχουν στην ηλεκτρονική σύνδεση του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Άρθρο 10

Δικαιώματα και υποχρεώσεις φοιτητών

1. Οι φοιτητές διεκπεραιώνουν τις εκπαιδευτικές και εξεταστικές υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος. Συνεργάζονται με το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό για τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές τους ανάγκες, σε ημέρες και ώρες που ανακοινώνονται εντύπως ή ηλεκτρονικά από τους διδάσκοντες στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Μπορούν επίσης να απευθύνονται στον Κοσμήτορα και τον Πρόεδρο του Τμήματος για ζητήματα της αρμοδιότητάς τους.
2. Δικαιούνται επίσης να υποβάλλουν αιτήσεις στη Γραμματεία του Τμήματος. Η απάντηση στις αιτήσεις αυτές δίνεται σε εύλογο χρόνο, γραπτώς ή προφορικά, από τους αρμοδίους υπαλλήλους του Πανεπιστημίου. Η Γραμματεία οφείλει να δέχεται τους φοιτητές σε συγκεκριμένες ημέρες και ώρες κοινού τουλάχιστον 3 φορές την εβδομάδα, προκειμένου να παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες, να δέχεται αιτήσεις κ.λπ., σύμφωνα με την κείμενη πανεπιστημιακή νομοθεσία και τις αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του Τμήματος και του Πανεπιστημίου. Αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται και ηλεκτρονικά.
3. Οι φοιτητές συμμετέχουν, δια των νομίμως ορισμένων εκπροσώπων τους, ενεργώς στις διοικητικές δραστηριότητες των συλλογικών οργάνων του Τμήματος, συμβάλλοντας στην οργάνωση και λειτουργία των διοικητικών και εκπαιδευτικών διαδικασιών του τελευταίου, καθώς επίσης της οικείας Σχολής και του Πανεπιστημίου γενικότερα. Η διάθεση ελεύθερων αιθουσών για φοιτητικές εκδηλώσεις γίνεται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθέσιμη ελεύθερη αίθουσα, διατίθεται αίθουσα σε συνεννόηση και με έγκαιρη ειδοποίηση του διδάσκοντος στη συγκεκριμένη αίθουσα. Οι αίθουσες που διατίθενται πρέπει να παραδίδονται μετά τη χρησιμοποίησή τους, έτσι ώστε να μπορούν να συνεχιστούν απρόσκοπτα οι άλλες λειτουργίες του Τμήματος ή του Ιδρύματος.
4. Οι φοιτητές επιδεικνύουν τη φοιτητική ταυτότητα, όποτε προσέρχονται στη Γραμματεία ή στις εξετάσεις. Πριν από την ορκωμοσία τους παραδίδουν στη Γραμματεία του Τμήματος τη φοιτητική ταυτότητα. Κατά την ανακήρυξη τους γίνεται έλεγχος για τη διακοπή της σίτισης ή/ και στέγασης και της επιστροφής βιβλίων που έχουν δανειστεί.
5. Οι φοιτητές δικαιούνται να χρησιμοποιήσουν τις εργαστηριακές εγκαταστάσεις, τις βιβλιοθήκες, τα αναγνωστήρια και τον λοιπό εξοπλισμό του Πανεπιστημίου σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις.

Άρθρο 11

Βραβεία – Υποτροφίες – Ανταποδοτικές Υποτροφίες

1. Βραβεία – Υποτροφίες

Το Τμήμα με απόφαση της Συνέλευσης, δύναται να απονέμει διακρίσεις και βραβεία σε φοιτητές εφόσον υπάρχει σχετική χρηματοδότηση.

Το Πανεπιστήμιο δύναται, εφόσον υπάρχει σχετική επιχορήγηση, να χορηγεί στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του βραβεία και υποτροφίες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων.

2. Ανταποδοτικές υποτροφίες

Το Πανεπιστήμιο δύναται εφόσον υπάρχει σχετική επιχορήγηση να παρέχει στους φοιτητές πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών ανταποδοτικές υποτροφίες με υποχρέωση, εκ μέρους των φοιτητών, να προσφέρουν εργασία με μερική απασχόληση, μέχρι σαράντα (40) ώρες μηνιαίως σε υπηρεσίες του ιδρύματος για εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες. [[Κανονισμός Υποτροφιών Πανεπιστημίου Πειραιώς](#)]

Άρθρο 12

Ακαδημαϊκή Ταυτότητα – Δελτίο Ειδικού Εισιτηρίου

Οι φοιτητές μπορούν να αιτηθούν ηλεκτρονικά *Ακαδημαϊκή Ταυτότητα*, σε ειδικά διαμορφωμένο πληροφοριακό σύστημα, καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Αιτήσεις για Ακαδημαϊκή Ταυτότητα δικαιούνται να υποβάλλουν όλοι οι φοιτητές. *Ωστόσο, ισχύ και Δελτίου Ειδικού Εισιτηρίου* για τις μετακινήσεις τους, ώστε να δικαιούνται τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία εκπτώσεις, θα έχουν μόνο οι Ακαδημαϊκές Ταυτότητες των φοιτητών:

- α) πλήρους φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ για όσα έτη απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξημένα κατά δύο (2) έτη.
- β) μερικής φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ για διπλάσια έτη από όσα απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.
- γ) κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων κρατών, οι οποίοι σπουδάζουν σε ημεδαπό ΑΕΙ στα πλαίσια του προγράμματος κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Erasmus» για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους στο ημεδαπό ΑΕΙ.

Η για οποιοδήποτε λόγο διακοπή της φοιτητικής ιδιότητας (διακοπή, διαγραφή) συνεπάγεται αυτόματα παύση του δικαιώματος κατοχής της Ακαδημαϊκής Ταυτότητας, η οποία στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να επιστρέφεται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Άρθρο 13

Θέματα Φοιτητικής Μέριμνας

1. Το Πανεπιστήμιο μεριμνά για την ύπαρξη προϋποθέσεων, οι οποίες θα επιτρέψουν στους φοιτητές να ανταποκριθούν στις πανεπιστημιακές τους υποχρεώσεις, διαμορφώνοντας τους απαραίτητους όρους σπουδών και διαβίωσης. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον επιδεικνύεται για τους φοιτητές με ειδικές ανάγκες, οι οποίοι έχουν προτεραιότητα και ανάλογη πρόσβαση σε κάθε είδους παροχή και δικαίωμα που απορρέει από τη φοιτητική τους ιδιότητα.

Οι ενεργοί φοιτητές προπτυχιακοί, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του Νόμου 4009/2011 (Α195), δικαιούνται *δωρεάν σίτισης* εφόσον φοιτούν για την απόκτηση του πρώτου πτυχίου, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτει η ισχύουσα νομοθεσία και κυρίως την οικογενειακή ή ατομική οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητα τους.

Ενεργοί φοιτητές είναι οι :

- α) φοιτητές πλήρους φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ για όσα έτη απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών προσαυξημένα κατά δύο (2) έτη.
- β) φοιτητές μερικής φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ για διπλάσια έτη από όσα απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.

Οι προϋποθέσεις για δωρεάν σίτιση καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τη λήψη και ανανέωση της ειδικής ταυτότητας σίτισης ορίζονται με την ισχύουσα νομοθεσία και ανακοινώνονται από το Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας.

2. Στους προπτυχιακούς φοιτητές που φοιτούν για την απόκτηση του πρώτου πτυχίου χορηγείται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις **ετήσιο στεγαστικό επίδομα** σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
3. Στους ενεργούς προπτυχιακούς φοιτητές, εφόσον δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου, δίνεται η δυνατότητα για *δωρεάν διαμονή φοιτητών στις Φοιτητικές Εστίες άλλων Α.Ε.Ι. της Αθήνας*. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη δωρεάν διαμονή των φοιτητών καθορίζονται με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου του Πανεπιστημίου Πειραιώς σύμφωνα και με τις προϋποθέσεις που θέτει κάθε Φοιτητική Εστία. Οι φοιτητές που επιθυμούν δωρεάν διαμονή θα πρέπει να υποβάλλουν αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στο Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας του Πανεπιστημίου Πειραιώς.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν.4452/2017, οι προπτυχιακοί φοιτητές που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη *ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη* στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.), με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του Ν. 4368/2016. Η έκδοση της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας (Ε.Κ.Α.Α.) για την ανωτέρω κατηγορία φοιτητών, οι οποίοι μετακινούνται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η κάλυψη των δαπανών που τυχόν προκύπτουν, συνεχίζει να πραγματοποιείται από τις υπηρεσίες του Ιδρύματός σας, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ισχύουν.
5. Κατά τη διαδικασία χορήγησης κοινωνικών παροχών, η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων γίνεται σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679, έτσι ώστε να διασφαλίζεται το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων και να επιτυγχάνεται η ίση μεταχείριση όλων των υποψηφίων χωρίς οποιαδήποτε μορφή διάκρισης.

Άρθρο 14

Προϋποθέσεις Απονομής Τίτλου Σπουδών

1. Ο/η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές του και του απονέμεται τίτλος σπουδών όταν εξεταστεί επιτυχώς στα σαράντα τέσσερα (44) μαθήματα που προβλέπονται από το Πρόγραμμα σπουδών και συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό των 240 πιστωτικών μονάδων (ECTS).
2. Ως ημερομηνία ανακήρυξης των πτυχιούχων ορίζεται η ημερομηνία του τελευταίου εξεταζόμενου μαθήματος κάθε εξεταστικής περιόδου του Τμήματος.
3. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και έγκριση της Συγκλήτου ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού του πτυχίου ο οποίος υπολογίζεται σε δεκαδική βάση με δύο (2) δεκαδικά ψηφία.
4. Ο βαθμός του πτυχίου συνοδεύεται από χαρακτηρισμό ως εξής:
  - α) Άριστα, για βαθμό από 8,50 (συμπεριλαμβανομένου) έως 10,00
  - β) Λίαν Καλώς, για βαθμό από 6,50 (συμπεριλαμβανομένου) έως 8,49
  - γ) Καλώς, για βαθμό από 5,00 έως 6,49

Άρθρο 15

Κινητικότητα φοιτητών - Φιλοξενούμενοι Φοιτητές

1. Φοιτητές οι οποίοι προέρχονται από άλλα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγή ιδρύματα της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών-ευρωπαϊκών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας εγγράφονται ως φιλοξενούμενοι φοιτητές του Τμήματος.
2. Οι φιλοξενούμενοι φοιτητές έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν οι φοιτητές του Τμήματος για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους σε αυτό, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας.
3. Προκειμένου περί φοιτητών εγγεγραμμένων στα ελληνικά Α.Ε.Ι., οι πιστωτικές μονάδες (credits), ο χρόνος φοίτησης, η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων και η βαθμολογία τους στο Α.Ε.Ι. υποδοχής λαμβάνονται υπόψη, μεταφέρονται και θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκαν στο Α.Ε.Ι. προέλευσης, εφόσον τα μαθήματα αυτά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας.
4. Σε όσους έχουν παρακολουθήσει διεθνή ή ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαίδευσης μέσω προγραμμάτων του Πανεπιστημίου αναγνωρίζεται υποχρεωτικώς ως χρόνος πραγματικής φοίτησης ο χρόνος παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος και η αντίστοιχη βαθμολογία, μετατρέπόμενη στην προαναφερομένη βαθμολογική κλίμακα, σύμφωνα με τη σχετική εκπαιδευτική συμφωνία και το πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας κατά τις κείμενες διατάξεις. Η βαθμολογία μαθημάτων σε αλλοδαπά Α.Ε.Ι. πρέπει να αποδεικνύεται με πρωτότυπο επίσημο έγγραφο του αλλοδαπού Α.Ε.Ι. νομίμως μεταφρασμένο στην ελληνική γλώσσα.
5. Είναι δυνατή η αναγνώριση Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) μέσω του προγράμματος ERASMUS. Η αναγνώριση των πιστωτικών μονάδων είναι η διαδικασία μέσω της οποίας πιστοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ότι μερικά από τα μαθησιακά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί και αξιολογηθεί σε άλλο ίδρυμα βρίσκονται σε πλήρη συνάφεια με τα μαθησιακά αποτελέσματα προσφερόμενων μαθημάτων. Δεδομένης της ποικιλίας των προγραμμάτων και των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, οι πιστωτικές μονάδες και τα μαθησιακά αποτελέσματα μιας εκπαιδευτικής ενότητας σε διαφορετικά προγράμματα, δεν είναι ταυτόσημα. Συνεπώς, ακολουθείται μια ευέλικτη προσέγγιση για την αναγνώριση των πιστωτικών μονάδων που λαμβάνονται σε άλλο ίδρυμα. Η Συμφωνία Μάθησης υπογράφεται πριν την αναχώρηση του Φοιτητή και έτσι ο Φοιτητής γνωρίζει εκ των προτέρων ότι τα μαθήματα που θα πάρει στο εξωτερικό, θα αναγνωριστούν πλήρως, μετά από επιτυχή ολοκλήρωσή τους. Επισημαίνεται ότι εάν ο φοιτητής επιλέξει να παρακολουθήσει ένα μάθημα, το οποίο δεν εντάσσεται στο Πρόγραμμα Σπουδών του και δεν επιθυμεί να υπολογιστεί για την απόκτηση του τίτλου σπουδών του, αυτό δύναται να αναγραφεί στο πεδίο 6.1 του Παραρτήματος Διπλώματος.

Άρθρο 16

Αναγνώριση μαθημάτων

1. Στους φοιτητές που εισάγονται στο Τμήμα (από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013) δίνεται η δυνατότητα να αναγνωρίσουν μαθήματα τα οποία έχουν διδαχθεί και στα οποία έχουν εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσής τους.
2. Η αναγνώριση των μαθημάτων, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατά περίπτωση και οι φοιτητές απαλλάσσονται από την εξέταση των μαθημάτων ή των ασκήσεων του προγράμματος σπουδών του Τμήματος υποδοχής που διδάχθηκαν στο Τμήμα προέλευσης.
3. Ο ανώτατος αριθμός μαθημάτων που μπορούν να αναγνωριστούν στις περιπτώσεις (1) και (2) του παρόντος άρθρου καθώς και οι απαιτούμενες προϋποθέσεις, ορίζονται με

απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. (εκτός της περίπτωσης των μετεγγραφών)
(Άρθρο 35 ν.4115/2013)

Άρθρο 17

Τίτλος Σπουδών – Πιστοποιητικά

1. Το Πτυχίο είναι δημόσιο έγγραφο. Ο τύπος του ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου. Κάθε πτυχιούχος δικαιούται να λάβει δύο αντίγραφα πτυχίου και δύο πιστοποιητικά πτυχιούχου. Ο πτυχιούχος δικαιούται να λάβει το πτυχίο σε περγαμινή, αφού καταθέσει στη Γραμματεία σχετικό παράβολο της Οικονομικής Υπηρεσίας του Ιδρύματος, οριζόμενο από το Πρυτανικό Συμβούλιο.
2. Στους φοιτητές, δύναται να χορηγείται Πιστοποιητικό Σπουδών, Βεβαίωση Αναλυτικής Βαθμολογίας και Πιστοποιητικό Περάτωσης στην Ελληνική και σε μετάφραση στην Αγγλική γλώσσα, με αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος.

Άρθρο 18

Απονομή πτυχίων – Ορκωμοσία

Φοιτητής/τρια που ολοκλήρωσε επιτυχώς τις σπουδές, ώστε να λάβει πτυχίο, ορκίζεται ενώπιον του Αντιπρύτανη ή του Κοσμήτορα ως εκπροσώπου του Πρύτανη και του Προέδρου του Τμήματος. Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του τίτλου του πτυχίου. Στους απόφοιτους που δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και συνείδησής τους. Η ορκωμοσία γίνεται σε τελετή, παρουσία των αποφοίτων, σε ημέρες που ορίζονται από τους Κοσμήτορες σε συνεννόηση με τους Προέδρους των Τμημάτων. Για λόγους ανωτέρας βίας και με αίτησή του/της προς τη Γραμματεία του Τμήματος του ο/η απόφοιτος μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση του τίτλου σπουδών χωρίς να συμμετάσχει στην τελετή ορκωμοσίας ή να ζητήσει να συμμετάσχει σε επόμενη τελετή ορκωμοσίας. Στις περιπτώσεις διαμονής στο εξωτερικό (σπουδές, εργασία, λόγους υγείας) ο/η απόφοιτος μπορεί να ζητήσει με αίτησή του προς τη Γραμματεία του Τμήματός του να ορκισθεί ενώπιον των ελληνικών προξενικών και πρεσβευτικών αρχών της χώρας που διαμένει. Πριν από την ορκωμοσία ή την απαλλαγή τους από αυτή μπορεί να δίδεται στους/στις αποφοίτους σχετικό πιστοποιητικό για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους. Η ορκωμοσία γίνεται σε τελετή, μετά το πέρας των εξεταστικών περιόδων Φεβρουαρίου, Ιουνίου και Σεπτεμβρίου, σε συγκεκριμένες περιόδους που ορίζονται από το Πρυτανικό Συμβούλιο και περιλαμβάνονται στο ακαδημαϊκό ημερολόγιο. Στο πτυχίο επισυνάπτεται Παράρτημα Διπλώματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 19

Ειδικό Συμβούλιο Σπουδών

1. Σε κάθε Τμήμα συνιστάται Ειδικό Συμβούλιο Σπουδών, το οποίο συγκροτείται από την Συνέλευση του Τμήματος, με πρόεδρο τον Πρόεδρο του Τμήματος ή αναπληρωτή του, το οποίο αποτελείται κατά 60% από καθηγητές και κατά 40% από φοιτητές..
2. Οι καθηγητές εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος και οι εκπρόσωποι των Φοιτητών εκλέγονται, από το σύνολο των ενεργών φοιτητών του Τμήματος.
3. Το Ειδικό Συμβούλιο Σπουδών συζητά και διατυπώνει προτάσεις για την αντιμετώπιση προβλημάτων σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος.

Άρθρο 20

Σύμβουλοι Σπουδών

1. Κάθε Σεπτέμβριο η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει καθήκοντα Συμβούλων Σπουδών σε ένα ή περισσότερα μέλη Δ.Ε.Π.. Οι Σύμβουλοι Σπουδών ορίζονται εκ περιτροπής με

ετήσια θητεία, η οποία αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους και μπορεί να ανανεώνεται με τη σύμφωνη γνώμη του ενδιαφερόμενου.

2. Οι Σύμβουλοι Σπουδών ενημερώνουν, πληροφορούν και συμβουλεύουν τους φοιτητές σε όλα τα θέματα των σπουδών τους και της μετέπειτα επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας, συμβουλεύουν και υποστηρίζουν τους πρωτοετείς φοιτητές με σκοπό να διευκολυνθεί η μετάβαση από την δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και καταβάλλουν ιδιαίτερη υποστηρικτική φροντίδα σε φοιτητές που αντιμετωπίζουν οικογενειακές, προσωπικές ή άλλες δυσκολίες στην επιτυχή περάτωση των σπουδών τους.
3. Οι Σύμβουλοι Σπουδών ενημερώνουν τη Συνέλευση του Τμήματος για το έργο και την δραστηριότητά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β
ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 21

Δομή Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

1. Οι προπτυχιακές σπουδές διεξάγονται σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών του οποίου η διάρθρωση περιγράφεται αναλυτικά στον αντίστοιχο Οδηγό Σπουδών με: αναφορά στα μαθήματα/εκπαιδευτικές ενότητες και τους/τις διδάσκοντες/ουσες κάθε εξαμήνου, περιγραφή της χρονικής αλληλουχίας ή αλληλεξάρτησης μαθημάτων (προαπαιτούμενα, συναπαιτούμενα κλπ), ειδικότερες προβλέψεις για κύκλους μαθημάτων, κατευθύνσεις, ροές κλπ.
2. Σε αυτό εμπεριέχονται οι τίτλοι των υποχρεωτικών, των κατ' επιλογή υποχρεωτικών και των προαιρετικών μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, τα περιγράμματά τους, οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, που αναλογούν σε κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο, οι πιστωτικές μονάδες καθώς επίσης η χρονική αλληλουχία και αλληλεξάρτησή τους. Στο πρόγραμμα σπουδών γίνεται αναφορά στα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα από τη διδασκαλία κάθε μαθήματος ή εκπαιδευτικής δραστηριότητας ή πρακτικής άσκησης. Το πρόγραμμα σπουδών δύνανται να περιλαμβάνει μαθήματα για την εκμάθηση ξένων γλωσσών.
3. Τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα εξυπηρετούν το σκοπό της απόκτησης προσόντων, σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης. Συνιστούν περιγραφές/δηλώσεις των γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων που το Πρόγραμμα επιδιώκει να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή περάτωση κάθε εκπαιδευτικής/μαθησιακής δραστηριότητας.
4. Τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα καθορίζονται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες ή υπεύθυνους/ες κάθε εκπαιδευτικής/μαθησιακής δραστηριότητας. Τα μαθησιακά αποτελέσματα, καθώς επίσης οι τρόποι/μέθοδοι και τα κριτήρια αξιολόγησης του βαθμού επίτευξής τους, θα πρέπει να ορίζονται με σαφήνεια σε όλα τα περιγράμματα μαθημάτων, στο πλαίσιο διασφάλισης της διαφάνειας.
5. Για τη διασφάλιση της συνεκτικότητας του Προγράμματος οι ακαδημαϊκοί/ές υπεύθυνοι/ες για τη διδασκαλία οφείλουν να επιδιώκουν τη σύνδεση και συνάφεια μεταξύ επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, διδακτικών/μαθησιακών προσεγγίσεων και μεθόδων/τεχνικών αξιολόγησης. Το πλαίσιο αυτό αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της ποιότητας του παρεχόμενου Προγράμματος, κεντρική επιδίωξη της φοιτητοκεντρικής προσέγγισης της διδασκαλίας – μάθησης και κατασταλτικό μηχανισμό της φοιτητικής διαρροής.
6. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρα 14 και 16 του ν. 3374/2005 και Υ.Α. Φ5/89656/Β3/13-8-2007) το Πανεπιστήμιο οργανώνει τα προγράμματα προπτυχιακών σπουδών με βάση το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων, ώστε τα προγράμματα σπουδών να μπορούν να περιγραφούν με την απόδοση πιστωτικών μονάδων σε όλα τα αυτοτελή εκπαιδευτικά συστατικά στοιχεία και δραστηριότητες που τα συνθέτουν και να είναι επίσης δυνατή η μεταφορά και συσσώρευση επιτυχών επιδόσεων σε άλλα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι. σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
7. Το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων βασίζεται στον φόρτο εργασίας, τον οποίο απαιτείται να καταβάλει κάθε φοιτητής για να επιτύχει τους αντικειμενικούς στόχους ενός προγράμματος σπουδών, ανάλογα με τα εκάστοτε μαθησιακά αποτελέσματα και τις γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που επιδιώκεται να αποκτηθούν μετά την επιτυχή ολοκλήρωσή του.

8. Ο φόρτος εργασίας συνίσταται στον χρόνο που υπολογίζεται ότι χρειάζεται να δαπανήσει κατά μέσο όρο ένας φοιτητής για να ολοκληρώσει επιτυχώς όλες τις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές διαδικασίες και να επιτύχει τα μαθησιακά αποτελέσματα.
9. Οι πιστωτικές μονάδες αποδίδονται σε κάθε μάθημα (διάλεξη, σεμινάριο κ.λπ.), πρακτική άσκηση, πτυχιακή ή διπλωματική εργασία και οτιδήποτε άλλο είναι απαραίτητο σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών για την επίτευξη των εκάστοτε επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, ανάλογα με το αντικείμενο κάθε προγραμματισμένης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αρμόδιο όργανο για την απόδοση πιστωτικών μονάδων σε κάθε αυτοτελές εκπαιδευτικό συστατικό στοιχείο και δραστηριότητα του προγράμματος σπουδών είναι η Συνέλευση του Τμήματος.
10. Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε 60 πιστωτικές μονάδες. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε 30 πιστωτικές μονάδες.
11. Οι προπτυχιακές σπουδές οδηγούν σε τίτλο σπουδών επιπέδου 6 σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF) και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ).
12. Για την κάλυψη των αναγκών που προκύπτουν από τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών με άλλες χώρες κάθε Τμήμα μπορεί να αποφασίζει να προσφέρει ορισμένα μαθήματα στην αγγλική γλώσσα ή σε άλλη επίσημη γλώσσα της Ε.Ε. Σε αυτή την περίπτωση οι εξετάσεις θα διεξάγονται στη γλώσσα που διεξάγεται το μάθημα.
13. Η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει για την ποσοστιαία αναλογία μεταξύ υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων και τον τρόπο αναπλήρωσής τους βάσει της κείμενης νομοθεσίας. Επίσης μπορεί να αποφασίσει το ποσοστό των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων ως προς τον συνολικό αριθμό μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση του πτυχίου.
14. Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών εγκρίνεται από τη Σύγκλητο ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος.
15. Η πλήρης υιοθέτηση του Προγράμματος Σπουδών είναι σκόπιμη και ενδεδειγμένη. Όμως, το Πρόγραμμα Σπουδών δεν δεσμεύει τους φοιτητές ως προς τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν σε κάθε εξάμηνο και, κατά συνέπεια, κάθε φοιτητής μπορεί να καταρτίσει κατά την κρίση του το ατομικό του πρόγραμμα μαθημάτων. Η ελαστικότητα αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί επωφελώς από τους φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν περιορισμένο διαθέσιμο χρόνο (στρατευμένοι, εργαζόμενοι παράλληλα με τις σπουδές τους, φοιτητές και φοιτήτριες με αυξημένες οικογενειακές ή περιστασιακές υποχρεώσεις κλπ).

Άρθρο 22

Πρακτική άσκηση

Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει πρακτική άσκηση στο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος. Η πρακτική άσκηση αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με την αγορά εργασίας, στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, στη σύνδεση των σπουδών με την επαγγελματική απασχόληση στην ανάδειξη των δεξιοτήτων των ασκουμένων καθώς επίσης στην απασχολησιμότητα και στην επαγγελματική δικτύωση τους. Η πρακτική άσκηση πραγματοποιείται από τους φοιτητές κατά τους όρους που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία. Η πρακτική άσκηση διεξάγεται στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων ή μη προγραμμάτων σε επιχειρήσεις και γενικότερα οργανισμούς ιδιωτικούς ή δημοσίου σχετικούς με το αντικείμενο σπουδών των φοιτητών του Τμήματος. Η χρηματοδότηση του προγράμματος της πρακτικής άσκησης μπορεί να γίνεται αν απαιτείται, εκτός από το Ίδρυμα και από ιδιωτικούς ή άλλους φορείς.

Άρθρο 23

Αξιολόγηση

A) Τυπική αξιολόγηση των φοιτητικών επιδόσεων

Εμπεριέχει το σύνολο των γραπτών και/ή προφορικών εξετάσεων ή εν γένει εργασιών, δοκιμασιών οι οποίες προβλέπονται ρητά με σκοπό τον έλεγχο του βαθμού επίτευξης των εκάστοτε επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Συνίσταται στην απόδοση στο/στη φοιτητή/τρια συγκεκριμένου αριθμού πιστωτικών μονάδων, όταν αυτός/ή αποδείξει την επίτευξη προκαθορισμένων επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων σε κάθε μάθημα/εκπαιδευτική ενότητα.

Προϋπόθεση της τυπικής αξιολόγησης συνιστά η πλήρης ευθυγράμμιση μεταξύ των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, των διδακτικών/μαθησιακών δραστηριοτήτων που έχουν λάβει χώρα και των μεθόδων και κριτηρίων μέσω των οποίων αξιολογείται ο/η φοιτητής/τρια.

B) Αξιολόγηση διδακτικού έργου

Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου διενεργείται από τους φοιτητές μέσω σχετικών ερωτηματολογίων, τα οποία διανέμονται σε αυτούς στο διάστημα μεταξύ της 8ης και της 13ης εβδομάδας εκάστου ακαδημαϊκού εξαμήνου. Ο στόχος της συγκεκριμένης διεργασίας συνίσταται στην τεκμηρίωση του επιπέδου ποιότητας και αποτελεσματικότητας του διδακτικού έργου, ως κριτηρίου πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το περιεχόμενο των ερωτηματολογίων διαμορφώνεται ή αναθεωρείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Ανεξάρτητης Αρχής Διασφάλισης & Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση, αλλά και τη διακριτή φυσιογνωμία, το όραμα και την αποστολή του Ιδρύματος.

Γ) Αξιολόγηση του Τμήματος ως ακαδημαϊκή μονάδα

Το Τμήμα ως ακαδημαϊκή μονάδα και το πρόγραμμα σπουδών υποβάλλεται σε περιοδική εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση από επιτροπή εμπειρογνομόνων που ορίζονται από την (Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π) σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις οδηγίες της ΑΔΙΠ και τις αποφάσεις της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π) του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος έχει την ευθύνη της διεξαγωγής των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης.

Άρθρο 24

Οδηγός Σπουδών – Δημόσια Πληροφόρηση

Κάθε Μάιο καταρτίζεται από την Συνέλευση του Τμήματος ο ετήσιος Οδηγός Σπουδών, ο οποίος γνωστοποιείται στους φοιτητές από την Γραμματεία του Τμήματος με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Ο Οδηγός Σπουδών περιλαμβάνει έγκυρες, αξιόπιστες και επικαιροποιημένες πληροφορίες για: τη διάρθρωση του Προγράμματος Σπουδών, τις επιμέρους εκπαιδευτικές ενότητες/μαθήματα, τον απαιτούμενο φόρτο εργασίας και τις συνακόλουθες πιστωτικές μονάδες για κάθε εκπαιδευτική/μαθησιακή δραστηριότητα, τις διδακτικές/μαθησιακές μεθόδους και τεχνικές, καθώς και τις μεθόδους και τα κριτήρια αξιολόγησης των φοιτητικών επιδόσεων. Στόχος αυτής της προσέγγισης είναι η εξασφάλιση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας του παρεχόμενου Προγράμματος και η άρτια πληροφόρηση όλων των ενδιαφερομένων μερών.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ & ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κανονισμός Λειτουργίας του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

1. Στόχοι (προγράμματος) πρακτικής άσκησης – θεσμοθέτηση

Το Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στην προσπάθειά του να προσφέρει στους φοιτητές του εκτός από άριστη θεωρητική κατάρτιση και εργασιακή εμπειρία, έχει εντάξει στο πρόγραμμα σπουδών του την Πρακτική Άσκηση. Από το ακαδημαϊκό έτος 2016 – 2017 οι φοιτητές που επιθυμούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης οφείλουν να επιλέξουν την Πρακτική Άσκηση ως «μάθημα επιλογής», το οποίο ισοδυναμεί και αντιστοιχεί με ένα μάθημα επιλογής (3 πιστωτικές μονάδες).

Η Πρακτική Άσκηση αποτελεί μέρος του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών και αποσκοπεί :

- στη σύνδεση των θεωρητικών σπουδών με την εφαρμογή στο χώρο εργασίας για την επίλυση επιχειρηματικών προβλημάτων, κάτι που συμβάλλει στην καλύτερη αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης
- στην απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, η οποία επιτρέπει την ενδυνάμωση του βιογραφικού και την ανάπτυξη ωριμότητας, από την πλευρά των φοιτητών, σχετικά με μελλοντικές επιλογές τους για σπουδές ή / και απασχόληση
- στην ενημέρωση και εξοικείωση των φοιτητών με τις πραγματικές συνθήκες εργασίας
- στην προετοιμασία των φοιτητών για την ανάληψη θέσεων ευθύνης στο μέλλον
- στην απόκτηση πρόσθετων δεξιοτήτων, π.χ. επικοινωνίας, δικτύωσης, επίλυσης προβλημάτων μέσω ομάδων
- στην εξοικείωση με τη σύγχρονη τεχνολογία παραγωγής και διοίκησης
- στην ανάπτυξη ενός διαύλου επικοινωνίας μεταξύ του Πανεπιστημίου και του φοιτητικού δυναμικού του με την αγορά εργασίας, με σκοπό την απορρόφηση των φοιτητών από την αγορά εργασίας

2. Πλαίσιο υλοποίησης προγράμματος πρακτικής άσκησης

Η Πρακτική Άσκηση του Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών έχει ενταχθεί στο επιχειρησιακό πρόγραμμα "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση" του ΕΣΠΑ 2014-2020 και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση – Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

3. Χρόνος πρακτικής άσκησης

Η Πρακτική Άσκηση είναι διάρκειας 2 μηνών, πλήρους απασχόλησης για τους φοιτητές και μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά τους μήνες Μάρτιο έως Σεπτέμβριο. Η ακριβής ημερομηνία έναρξης και λήξης της Πρακτικής Άσκησης καθορίζεται κάθε έτος από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Υποέργου.

4. Δικαίωμα συμμετοχής

A) Δικαίωμα συμμετοχής έχουν μόνο όσοι φοιτητές θα ενταχθούν στο πρόγραμμα ΕΣΠΑ.
B) Στο πρόγραμμα εντάσσονται κατά προτεραιότητα φοιτητές του 8ου εξαμήνου και επί πτυχίω φοιτητές, ενώ αν υπάρξουν κενές θέσεις εντάσσονται στο πρόγραμμα και φοιτητές του 6^{ου} εξαμήνου. Αν οι προσφερόμενες θέσεις από το ΕΣΠΑ είναι λιγότερες από τις αιτήσεις των φοιτητών του 8^{ου} και 6^{ου} εξαμήνου, τότε η επιλογή γίνεται με βάση καθορισμένα κριτήρια επιλογής τα οποία αναφέρονται παρακάτω στην ενότητα 6.3.

Μέσα από τη διαδικασία επιλογής διασφαλίζεται η διαφάνεια, η ίση μεταχείριση και η μη διάκριση των αιτούμενων συμμετοχής στο πρόγραμμα με βάση το φύλο, τη φυλή, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τις θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις, την ηλικία, την αναπηρία ή χρόνια πάθηση, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου, την οικογενειακή ή κοινωνική κατάσταση.

5. Διοικητική οργάνωση πρακτικής άσκησης (σε επίπεδο τμήματος)

Στο Τμήμα ορίζεται Επιστημονικός Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης, ο οποίος σε συνεργασία με τα στελέχη του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης χειρίζεται τη διαδικασία της Πρακτικής Άσκησης.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Τμήματος ορίζεται με θητεία 5 ετών και έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Συντονισμός διαδικασίας της Πρακτικής Άσκησης
2. Προσέλκυση φορέων υποδοχής στο Πρόγραμμα
3. Εισηγήσεις στη ΓΣ του Τμήματος για την επιλογή φοιτητών, την ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης, κ.α.
4. Έγκριση ή μη φορέων υποδοχής για την Πρακτική Άσκηση
5. Βαθμολόγηση των φοιτητών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα
6. Σύνταξη ετήσιας έκθεσης Πρακτικής Άσκησης

Ορίζεται ακόμη επιτροπή αξιολόγησης (φοιτητών) & ενστάσεων αποτελούμενη από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο και δύο ακόμη μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

6. Διαδικασία Υλοποίησης Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

6.1. Πρόσκληση υποβολής και καταχώρηση αιτήσεων πρακτικής άσκησης

Στις αρχές κάθε εαρινού εξαμήνου, το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης κατόπιν συνεννόησης με τον Επιστημονικό Υπεύθυνο για την Πρακτική Άσκηση ανακοινώνει σε εμφανή σημεία στους χώρους του Πανεπιστημίου και στο διαδίκτυο την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή στην Πρακτική Άσκηση, στην οποία αναφέρονται πληροφορίες για την κατάθεση των αιτήσεων και την προθεσμία υποβολής. Μετά το πέρας της προθεσμίας αυτής δεν είναι δυνατή η υποβολή αίτησης.

Α) Οι φοιτητές που ενδιαφέρονται να πραγματοποιήσουν Πρακτική Άσκηση καλούνται να υποβάλουν ηλεκτρονικά σχετική αίτηση συμμετοχής, συνοδευόμενη από το βιογραφικό τους σημείωμα

Β) Λόγω της χρηματοδότησης από το ΕΣΠΑ και του σκοπού του προγράμματος Πρακτικής Άσκησης οι υποψήφιοι για Πρακτική Άσκηση θα πρέπει να υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση ότι δεν θα εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας κατά την περίοδο υλοποίησης της Πρακτικής τους Άσκησης. Την ενυπόγραφη δήλωση αυτή την υποβάλουν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της Πρακτικής Άσκησης.

6.2. Ενημέρωση των επιχειρήσεων και επιλογή για συμμετοχή τους στο πρόγραμμα

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος ή και το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης επικοινωνεί τηλεφωνικά, ηλεκτρονικά ή/και πραγματοποιεί προσωπικές συναντήσεις με στελέχη φορέων υποδοχής προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Επίσης, συζητεί τους όρους και το αντικείμενο απασχόλησης των φοιτητών του τμήματος. Όσοι φορείς υποδοχής επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα αποστέλλουν συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο και σφραγισμένο το έντυπο «Πληροφοριακό Δελτίο Εταιρείας» με τα απαιτούμενα στοιχεία, ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικά μέσω fax ή email ή εγγράφονται και καταχωρούν τα στοιχεία του στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της Πρακτικής Άσκησης. Περαιτέρω, οι φορείς υποδοχής ενημερώνονται ότι θα πρέπει να εγγραφούν στο σύστημα ΑΤΛΑΣ και να αναρτήσουν την θέση/τις θέσεις Πρακτικής Άσκησης για τον φοιτητή/τους φοιτητές που θα απασχολήσουν.

Όσοι φοιτητές επιθυμούν να επιλέξουν οι ίδιοι φορέα υποδοχής, αφού εγκριθεί η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα θα πρέπει να επικοινωνήσουν με τον Επιστημονικό Υπεύθυνο για την Πρακτική Άσκηση, ο οποίος και θα εγκρίνει ή θα απορρίψει τον προτεινόμενο φορέα. Στην περίπτωση έγκρισης του φορέα ο φοιτητής παραδίδει σε αυτήν :

- Το έντυπο «Πρόταση Συνεργασίας». Είναι πληροφοριακού τύπου έντυπο, από την Υπεύθυνη Πρακτικής Άσκησης, προς τον φορέα υποδοχής.
- Τον οδηγό εγγραφής και καταχώρησης στοιχείων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της πρακτικής άσκησης ή εναλλακτικά το έντυπο «Πληροφοριακό Δελτίο Εταιρείας». Ο φορέας υποδοχής οφείλει να το συμπληρώσει. Το έντυπο θα πρέπει να φέρει την

υπογραφή και την σφραγίδα του φορέα και να επιστραφεί στο Πανεπιστήμιο ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικά μέσω fax ή email.

Από τον υφιστάμενο κατάλογο φορέων υποδοχής που μέχρι τώρα συνεργάζονται στο πρόγραμμα, από τους νέους φορείς υποδοχής που δηλώνουν συμμετοχή και από τους φορείς υποδοχής που δηλώνουν οι ίδιοι οι φοιτητές, γίνεται αξιολογική επιλογή με κριτήρια: α) το μέγεθος της επιχείρησης, β) το αντικείμενο δραστηριοτήτων (σχετικό με τις σπουδές των φοιτητών), γ) τη φήμη και εικόνα της, δ) το αντικείμενο της προς κάλυψη θέσης εργασίας και ε) την ποιότητα συνεργασίας τους μέχρι σήμερα. Συντάσσεται νέος ετήσιος κατάλογος των φορέων υποδοχής -αρχείο- με τα στοιχεία τους και καταγράφεται ο αριθμός των προσφερόμενων θέσεων εργασίας.

6.3. Αξιολόγηση & Επιλογή φοιτητών

Η επιλογή των φοιτητών για πρακτική άσκηση γίνεται με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- **μέσος όρος (Μ.Ο.)** βαθμολογίας στο σύνολο των μαθημάτων έως και την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους (συντελεστής βαρύτητας 50%)
- **αριθμός μαθημάτων (Α.Μ.)** στα οποία έχουν εξεταστεί επιτυχώς ως και την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους (συντελεστής βαρύτητας 30%)
- **ξένες γλώσσες (Ξ.Γ.)** (συντελεστής βαρύτητας 10%)
- **λουπές δεξιότητες (Λ.Δ.)** (συντελεστής βαρύτητας 10% → σεμινάρια/συνέδρια: συντελεστής βαρύτητας 5% και γνώση Η/Υ: συντελεστής βαρύτητας 5%)

Για κάθε φοιτητή προκύπτει ένα τελικό αποτέλεσμα από την εξίσωση $TA = M.O. * 0,5 + A.M. * 0,3 + \Xi.G. * 0,1 + \Lambda.D. * 0,1$, το οποίο παρουσιάζεται σε λίστα κατάταξης επιτυχόντων –επιλαχόντων.

Εντός 5 ημερών από την ανάρτηση των αποτελεσμάτων παρέχεται στους φοιτητές δικαίωμα ένστασης. Μετά την παρέλευση των 5 ημερών οριστικοποιούνται τα αποτελέσματα και η λίστα των συμμετεχόντων στην Πρακτική Άσκηση εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος και ανακοινώνεται λαμβάνοντας υπόψη σε κάθε περίπτωση θέματα προσωπικών δεδομένων.

6.4. Καταχώρηση προσωπικών στοιχείων φοιτητών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της πρακτικής άσκησης και εγγραφή στο σύστημα ΑΤΛΑΣ

Όσοι φοιτητές επιλεγούν για Πρακτική Άσκηση θα πρέπει να:

- 1) καταχωρήσουν τα προσωπικά στοιχεία τους στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της πρακτικής άσκησης και το βιογραφικό τους σημείωμα.
- 2) εγγραφούν στο [Σύστημα Κεντρικής Υποστήριξης Φοιτητών ΑΕΙ «ΑΤΛΑΣ»](#), ώστε να αντιστοιχιστούν από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης (αφού ολοκληρωθεί η επιλογή τους από τους φορείς υποδοχής) με τις θέσεις πρακτικής άσκησης, οι οποίες έχουν αναρτηθεί από τους φορείς υποδοχής.

6.5. Επιλογή φοιτητών από τους φορείς υποδοχής

Μετά τη διαδικασία επιλογής φοιτητών από τους φορείς υποδοχής ενημερώνεται το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης για τα αποτελέσματα, το οποίο προετοιμάζει την έγκριση των συμβάσεων Πρακτικής Άσκησης από την Επιτροπή Ερευνών.

6.6. Υπογραφή ιδιωτικών συμφωνητικών

Οι φορείς υποδοχής εκτυπώνουν τα ιδιωτικά συμφωνητικά σε τέσσερα αντίτυπα (Κέντρο Ερευνών Πανεπιστημίου Πειραιώς, Επιστημονικός Υπεύθυνος, Φορέας Υποδοχής, Φοιτητής). Αποστέλλονται στο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης με σφραγίδα εταιρείας και υπογραφή τόσο από τον υπεύθυνο Πρακτικής Άσκησης του φορέα υποδοχής όσο και από τον φοιτητή, προκειμένου να υπογραφούν και να σφραγιστούν και από το πανεπιστήμιο.

6.7. Πριν την έναρξη της Πρακτικής Άσκησης

Οι φοιτητές παραλαμβάνουν δύο εκ των τεσσάρων αντιτύπων των συμβάσεων, υποβάλλουν ηλεκτρονικά το απογραφικό δελτίο εισόδου και κατεβάζουν τα απαραίτητα έγγραφα για την Πρακτική τους Άσκηση (δηλ. παρουσιολόγιο, αξιολογητική έκθεση υπευθύνου), τα οποία παραδίδουν στον επόπτη τους κατά την πρώτη μέρα της Πρακτικής Άσκησης.

6.8. Ολοκλήρωση πρακτικής άσκησης και συμπλήρωση σχετικών εντύπων

Με την ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης οι φοιτητές καταθέτουν στο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης τα ακόλουθα έντυπα, **συμπληρωμένα, υπογεγραμμένα και σφραγισμένα από τον προϊστάμενο τους:**

- Ημερήσιο Παρουσιολόγιο
- Αξιολογητική Έκθεση Υπεύθυνου Εταιρείας
- Βεβαίωση Εκτέλεσης Πρακτικής Άσκησης, το οποίο υπογράφει στο τέλος της πρακτικής άσκησης ο υπεύθυνος της πρακτικής άσκησης της εταιρείας.

Παραδίδουν, επιπλέον, το Έντυπο Αξιολόγησης Προγράμματος (Πρακτικής Άσκησης) από τον Φοιτητή και υποβάλλουν ηλεκτρονικά το απογραφικό δελτίο εξόδου.

Η αποστολή των εντύπων μπορεί να γίνει και ταχυδρομικά.

6.9. Αξιολόγηση φοιτητών – Καταχώριση βαθμών

Με βάση την απολογιστική έκθεση υπευθύνου του φορέα υποδοχής καταχωρούνται οι βαθμοί στην Πρακτική Άσκηση (εντός της εξεταστικής περιόδου του εαρινού εξαμήνου ή του Σεπτεμβρίου).

6.10. Απολογιστική έγκριση κατάστασης συμμετεχόντων στην πρακτική άσκηση

Ακολουθεί η απολογιστική έγκριση από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος των συμμετεχόντων στην Πρακτική Άσκηση.

6.11. Προετοιμασία πληρωμών

Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης (μετά την έγκριση της Επιτροπή Ερευνών) καταθέτει τα έγγραφα Πρακτικής Άσκησης στον Διαχειριστή του προγράμματος συνοδευόμενα από τις εντολές πληρωμής.

Ασφάλιση & αμοιβές φοιτητών

Η ασφάλιση έναντι ατυχήματος και οι αμοιβές των ασκούμενων φοιτητών χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ ανάλογα με το διαθέσιμο προϋπολογισμό του έργου.

Υπάρχει η δυνατότητα οικονομικής συμμετοχής των επιχειρήσεων στην αμοιβή των φοιτητών, η οποία γνωστοποιείται στον Επιστημονικό Υπεύθυνο πριν την υπογραφή της σύμβασης με την εν λόγω εταιρεία. Η οικονομική συμμετοχή της εταιρείας καταβάλλεται απευθείας στο φοιτητή στο τέλος κάθε μήνα Πρακτικής Άσκησης. Σκοπός της συμμετοχής αυτής είναι η συμπλήρωση της οικονομικής αποζημίωσης των φοιτητών που χορηγείται από το ΕΣΠΑ, ώστε η συνολική αποζημίωση να είναι ικανοποιητική για τους φοιτητές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Από την υποχρέωση οικονομικής συμμετοχής εξαιρούνται φορείς του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα που δεν δύνανται να συμμετέχουν, καθώς και εταιρίες που έχουν προταθεί από τους φοιτητές και για τις οποίες έχουν δηλώσει οι ίδιοι ότι επιθυμούν να απασχοληθούν χωρίς αμοιβή.

7. Υποχρεώσεις και δικαιώματα ασκούμενων φοιτητών

- Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρουσιαστούν στους φορείς υποδοχής κατά την πρώτη ημέρα που αναγράφεται στη σύμβασή τους.
- Οι φοιτητές απασχολούνται στους φορείς υποδοχής που πραγματοποιούν Πρακτική Άσκηση σύμφωνα με το ωράριο εργασίας του φορέα (μέχρι 8 ώρες ημερησίως σε πενήνήμερη βάση).
- Είναι υποχρέωση των φοιτητών να εκτελούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης, να χρησιμοποιούν υπεύθυνα, με ασφάλεια και προσοχή όλο τον εξοπλισμό που τους διατίθεται κατά τη διεξαγωγή της Άσκησης τους, να τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο, να διατηρούν και να παραδίδουν με την ολοκλήρωση της Άσκησης το χώρο εργασίας τους στην ίδια κατάσταση με εκείνη που ανέλαβαν κατά την έναρξη της Άσκησης. Είναι αυτονόητο και προφανές να είναι κόσμιοι στην εμφάνισή τους και να επιδεικνύουν υψηλό αίσθημα ευθύνης, συνεργασίας καθώς και να είναι ευγενικοί.
- Αν οι φοιτητές/τριες δεν είναι ευχαριστημένοι από τον φορέα στον οποίο απασχολούνται για συγκεκριμένους λόγους (π.χ υπέρβαση 8ωρης απασχόλησης,

απασχόληση σε θέση εργασίας μη σχετιζόμενης καθόλου με το αντικείμενο σπουδών τους, απασχόληση η οποία δεν απαιτεί γνώσεις πανεπιστημιακού επιπέδου (π.χ χειρωνακτική) πρέπει να ενημερώνουν εγκαίρως τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Υποέργου.

- Το ύψος της αμοιβής των φοιτητών ορίζεται ανάλογα με το ύψος της χρηματοδότησης του προγράμματος και τον αριθμό των συμμετεχόντων σε αυτό. Για να πληρωθούν οι ασκούμενοι με όλο το προβλεπόμενο ποσό θα πρέπει να έχουν απασχοληθεί και τους δυο μήνες, με την προϋπόθεση ότι συμπληρώνουν 20 εργάσιμες ημέρες ανά μήνα. Σε περίπτωση που φοιτητές απασχοληθούν για περισσότερες από τις προβλεπόμενες ημέρες δεν θα αμειφθούν επιπλέον. Τέλος αν κάποιος φοιτητής διακόψει νωρίτερα, αποκλείεται από το πρόγραμμα, και παραιτείται οιασδήποτε αμοιβής του και αξίωσης από το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης και το Τμήμα.
- Η ασφάλιση των ασκούμενων φοιτητών (έναντι ατυχήματος μόνον) καλύπτεται από το πρόγραμμα ΕΣΠΑ.
- Ο αριθμός των φοιτητών που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ προκύπτει από τη διαίρεση του διατιθέμενου ποσού διά του ελαχίστου ύψους αμοιβής ανά ασκούμενο φοιτητή που προβλέπεται από το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (του ΕΣΠΑ).
- Οι ασκούμενοι μπορούν με τη σύμφωνη γνώμη της Επιχείρησης, να πάρουν άδεια 2 (δύο) ημερών κάθε μήνα κατά τη διάρκεια της Πρακτικής τους Άσκησης, είτε για λόγους ασθένειας, είτε για εκπλήρωση των φοιτητικών τους υποχρεώσεων, είτε για οποιουσδήποτε άλλους σοβαρούς λόγους.
- Να συμπληρώνουν και υποβάλλουν εμπρόθεσμα τα απαραίτητα έγγραφα για την Πρακτική Άσκηση (π.χ. απογραφικό δελτίο εισόδου - εξόδου, αξιολόγηση Πρακτικής, έκθεση).

8. Υποχρεώσεις και δικαιώματα φορέων υποδοχής

Οι φορείς υποδοχής οφείλουν να:

- απασχολούν τους φοιτητές/τριες σε θέσεις εργασίας με αντικείμενο εργασίας όσο γίνεται συναφές με το αντικείμενο σπουδών τους.
- τους παρέχουν τη μεγαλύτερη δυνατή (τεχνική) εκπαίδευση
- τους εξασφαλίζουν αξιοπρεπείς και ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας
- να τους «χρεώνουν» σε συγκεκριμένο τομέα και στέλεχος, ώστε να εξασφαλίζεται η εκπαίδευσή τους και η αντικειμενικότερη και αξιόπιστη αξιολόγησή τους
- τους χορηγούν άδεια για λόγους ασθένειας και συμμετοχής στις εξετάσεις, όπως προβλέπεται ανωτέρω
- τους χορηγούν βεβαίωση για το χρονικό διάστημα Πρακτικής Άσκησης

Οι φορείς υποδοχής δικαιούνται να:

- απασχολούν τους φοιτητές μέχρι 8 ώρες ημερησίως επί πέντε ημέρες την εβδομάδα, σύμφωνα με το ωράριο εργασιών τους
- καταγγείλουν τη συνεργασία και να σταματήσουν την απασχόληση του ασκούμενου φοιτητή αν κρίνουν την εργασιακή του συμπεριφορά απολύτως ακατάλληλη ή την εργασιακή του απόδοση καταφανώς ανεπαρκή

9. Έλεγχος ποιότητας

Κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και το προσωπικό του Γραφείου Πρακτικής Άσκησης βρίσκονται σε διαρκή επαφή με τους συμμετέχοντες φοιτητές και τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα επιχειρήσεις προκειμένου να συμβάλλουν στην παρακολούθηση της προόδου του προγράμματος αλλά και να λυθούν τυχόν προβλήματα.

Η προσέλευση των φοιτητών στους φορείς υποδοχής καταγράφεται συστηματικά με τη χρήση παρουσιολογίων. Με το πέρας της πρακτικής άσκησης το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος συγκεντρώνει τα έγγραφα πρακτικής άσκησης και υπολογίζει στατιστικά στοιχεία.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος συντάσσει ετήσια έκθεση Πρακτικής Άσκησης με δεδομένα που συνέλεξε το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης από τα σχετικά έγγραφα.

Η αξιολόγηση των φορέων υποδοχής και των φοιτητών, τα παρουσιολόγια και οι εκθέσεις του Επιστημονικού Υπευθύνου, αποτελούν την επίσημη μέθοδο καταγραφής της αποκτηθείσας εμπειρίας σε σχέση με την παροχή γνώσεων και δεξιοτήτων από το πρόγραμμα σπουδών, της ικανοποίησης, των παραπόνων και των προτάσεων βελτίωσης ασκούμενων και εργοδοτών από το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης.